

Въ начало-то на 1834 год. отецъ Неофитъ, по прѣдложеніе-то на Одесскы-тъ директоры, както видѣхмы по горѣ, задълженъ бы да иде самъ въ Букорещъ, дѣто като довършева свои-тъ прѣводы съврѣменно да изучи и методж-тъ на взаимноученіе-то.

Подиръ деветъ мѣсеца въ Букорещъ бавяніе отецъ Неофитъ ся върнѣ въ Габрово снабденъ съ писма както отъ Братія Мустакovy тѣй и отъ Търновскый-тъ митрополитъ (12), и прѣзъ Іан-

(12) Въ дѣла-та на Габровско-то училище изъ най напрѣдъ ся поменува нѣколко пѣтя Иларіонъ митрополитъ търновскый; — Господинъ Априловъ, освѣнъ дѣто го поменува въ *Денницж-тж*, често го повтаря въ писма-та си до Габровскж-тж общинж и прѣпоржчва имъ неговы-тъ съвѣты. Ако да сжди нѣкой по това, както и по друго дѣто ся вижда въ счетъ-тъ на училище-то ужъ че е Той подарилъ 1500 гр. ще му ся прѣдстави като единъ ученолюбивъ а въ сжщо-то врѣме и българолюбивъ пастырь, но разсмотрѣніе-то на дѣла-та му показва противно-то. Иларіонъ е былъ единъ отъ най-дѣятельны-тъ пропагандисты на панеллинизма въ Българіи по онова врѣме, но е былъ дълбокъ политикъ и умѣялъ е масторскы да води работы-тъ, като да ся неосѣщатъ хора-та на планове-тъ му. А еще, въ това врѣме Българщина-та не бѣше ся развила и не бѣ дошла въ борбж съ грѣцизмъ-тъ и отъ това пастыри-тъ не бѣхж ся зели въ подозрѣніе за да ся наблюдаватъ постжпки-тъ имъ, но отъ збѣдѣженны-тъ върху Габровско-то училище само може да сждимъ:

Г. Априловъ въ *Денницж-тж* пише “*Бывшій-тъ Екзархъ все-Българскый, Иларіонъ съ писмо-то си отъ 2 Дек. 1834 советуваше ни да введемъ въ Габровско-то училище грѣцкый языкъ, защото на Българскый языкъ нѣма още учебны книги.*”.....

Въ архивы-тъ на Габровско-то училище ся пастри писмо-то на този пастырь съ което прѣпоржчва отца Неофита за учитель, въ което между друго казува: “*за това опрѣдѣлихмы, отъ сѣдѣль до дванадесѣтъ години дѣца, да ся записватъ за Българско-то ученіе, а отъ дванайсе до петнайсе или по-нагоръ, ще да устроиме да привнесемъ и греческо ученіе.*”

Само дѣятельно-то въспрогивленіе на Одесскы-тъ директоры и мѣдра-та политика на отца Неофита отстранихж това намѣреніе на Екзархъ-тъ до закрѣпваніе на Българщинж-тж.